

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธศาสตร์ เขต 1 โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธศาสตร์ เขต 1 ในปีการศึกษา 2552 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 199 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,879 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธศาสตร์ เขต 1 ในปีการศึกษา 2552 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 324 คน แยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คน และครูผู้สอน จำนวน 293 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างใน เทียมจันทร์ พานิชผลินไชย, 2551, หน้า 137) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 324 คน คิดเป็นสัดส่วนได้ดังนี้

การหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง

$$= \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \div \text{จำนวนประชากรทั้งหมด}$$

$$= 324 \div 2,078$$

$$= 0.1559$$

การหากกลุ่มตัวอย่างแต่ละตัวแปร

กลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา

$$= \text{จำนวนประชากรผู้บริหารสถานศึกษา} \div \text{สัดส่วนของกลุ่มประชากร}$$

$$= 199 \times 0.156$$

$$= 31.044$$

กลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอน

$$= \text{จำนวนประชากรครูผู้สอน} \div \text{สัดส่วนของกลุ่มประชากร}$$

$$= 1,879 \times 0.156$$

$$= 293.124$$

ผลการสุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
เมืองสุโขทัย	68	747	815	11	117	128
กงไกรลาศ	52	439	491	8	68	76
คีรีมาศ	44	381	425	7	59	66
บ้านด่านลานหอย	35	312	347	5	49	54
รวม	199	1,879	2,078	31	293	324

ที่มา : สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ปีการศึกษา 2552

2.2 สุ่มเลือกสถานศึกษาในแต่ละอำเภอโดย สุ่มแบบเจาะจง โดยอำเภอเมืองสุโขทัย จำนวน 7 โรงเรียน อำเภอกงไกรลาศ จำนวน 7 โรงเรียน อำเภอคีรีมาศ จำนวน 5 โรงเรียน และ อำเภอบ้านด่านลานหอย จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 22 โรงเรียน (ภาคผนวก

2.3 เมื่อสุ่มสถานศึกษาได้แล้วก็ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษานั้น ๆ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ตามจำนวนที่ได้จากการหาสัดส่วน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คน ครูผู้สอนจำนวน 293 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา และสามารถนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีจำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ตามแนวทางการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดค่าของคะแนนของช่องน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ใน 4 ด้าน
คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศการศึกษา และ
4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ซึ่ง
ผู้ตอบคำถามเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา
ค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าศึกษาทฤษฎี หลักคิด จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใน
การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้กำหนดขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือ สร้างเครื่องมือ โดยกำหนด
ประเด็นให้ครอบคลุมสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1

2. สร้างแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการ
บริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย
เขต 1

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
สมบูรณ์ และรับการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจ
ในด้านเนื้อหาและการสร้างเครื่องจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา 2 ท่าน
ผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารการศึกษา 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติ 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญ
ทางด้านภาษาไทย 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยหาค่าความ
สอดคล้องของข้อคำถาม และจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า (Index of Item-Objective
Congruence) และรับคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง โดยได้ผู้เชี่ยวชาญ ตามรายชื่อดังนี้

4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรูประชีวัน ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
ระดับ 9 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

4.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
ระดับ 9 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.3 รองศาสตราจารย์ เกษม สาหรัยทิพย์ ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ระดับ
9 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

4.4 ดร.ดุษฎี สีตลวงค์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ 9
โรงเรียนกมลไกรลาศวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.5 นางสุนันท์ ยำนวล ตำแหน่ง ครูอันดับ คศ.3 ระดับ 8 โรงเรียน
บ้านลำคลองยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

นำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่าง
ข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งมีค่า
ระหว่าง 0.40 – 1.00 นำข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเกินกว่า 0.60 มาเป็นข้อคำถาม ส่วนข้อที่มี
ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.60 นำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เสนอแนะ แล้วเสนออาจารย์ที่
ปรึกษาเพื่อปรับปรุงอีกครั้ง (ภาคผนวก ก)

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัย (Objective) ของข้อคำถาม และหาคุณภาพด้าน
ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์หา
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราซ (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลปรากฏได้ค่าความ
เชื่อมั่นด้านสภาพ เท่ากับ 0.98 และค่าความเชื่อมั่นด้านด้านปัญหา เท่ากับ 0.99 (ภาคผนวก ค)

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบเป็น
ครั้งสุดท้าย แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
(ภาคผนวก ข)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้ศึกษาค้นคว้าจัดส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาแจกแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถามภายในสถานศึกษา (5 มกราคม 2553 – 16 กุมภาพันธ์ 2553)
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าต่อไป
4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามได้คืน จำนวน 294 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.74

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว่านำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด คัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ได้ฉบับสมบูรณ์ จำนวน 282 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.04 จัดหมวดหมู่ตามลักษณะตัวแปรที่ศึกษา
2. แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)
3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้
  - 5 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในระดับมากที่สุด
  - 4 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในระดับมาก
  - 3 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในระดับปานกลาง
  - 2 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในระดับน้อยที่สุด

4. หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ เพื่อทราบระดับสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการตาม
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการ
บริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการ
บริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการ
บริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการ
บริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือปัญหาในการ
บริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. การเปรียบเทียบการสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
โดยใช้วิธีการทดสอบค่าทีแบบอิสระ

6. แบบสอบถามปลายเปิด นำข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง มาจัดลำดับความถี่
เพื่อประกอบการอภิปรายผล

7. นำผลการวิเคราะห์และอภิปรายที่ได้มาจัดทำเป็นแนวทางในการปรับปรุงการ
บริหารงานวิชาการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ต่อไป